

EXAMENUL NAȚIONAL PENTRU DEFINITIVARE ÎN ÎNVĂȚĂMÂNTUL PREUNIVERSITAR
14 iulie 2026

Probă scrisă

**LB. ȘI LIT. RROMANI MATERNĂ, LB. ȘI LIT. ROMÂNĂ ȘI UNIV. PT. COPII,
METODICA PREDĂRII ACTIVITĂȚILOR ÎN LB. RROMANI MATERNĂ ȘI ÎN LB. ROMÂNĂ
ÎN ÎNVĂȚĂMÂNTUL PREȘCOLAR**

BAREM DE EVALUARE ȘI DE NOTARE

Model

- Se punctează orice modalitate de rezolvare corectă a cerințelor.
- Nu se acordă punctaje intermediare, altele decât cele precizate explicit în barem. Nu se acordă fracțiuni de punct.
- Se acordă zece puncte din oficiu. Nota finală se calculează prin împărțirea la zece a punctajului total acordat pentru lucrare.

SUBIECTUL I

(60 de puncte)

A. Limba și literatura rromani maternă (30 de puncte)

1. Dikhela pes sar si kerdo o amboldipen gazikanes e jekhtone alineatosqo. E pûntkură si dine palal sar si căăes amboldino o tēksto, dikhindoj te na aven kerde gramatikane, leksikàlo vi punktuaciaqe doša.

8 pûntkură

Alfabetul rrom

*Poți să îmi spui, prietene!
De ce ești bucuros, frate?
Sunt un copil bucuros
Deoarece alfabetul rrom îl cunosc!*

*Știu să scriu în rromani,
Să citesc poezii și povești!
Cântece, jocuri și rugăciuni
Acestea sunt bogățiile mele!*

(după Ionel Cordovan)

2. Dikhela pes sar si nakhavdi i dini sintagma andar e kēzură nominativo, akuzativo, genitivo, dativo, lokativo, ablativo, sociativ-instrumentalo vi vokativo, ka-o jekhipen, dikhindoj kana si kerde vaj na gramatikane doša.

1x8p=8 pûntkură

O kēzo	I sintagma „o lošalo phral”
Nominativo	o lošalo phral
Akuzativo	e lošale phrales
Genitivo	e lošale phralesqo
	e lošale phralesqi
	e lošale phralesqe
	e lošale phralesqe
Dativo	e lošale phralesqe
Lokativo	e lošale phralesθe
Ablativo	e lošale phralesθar
Sociativo	e lošale phaleça
Vokativo	lošale!a phral!a

3. Dikhela pes sar si dini e kernavnăqi paradigma ka-o imperfekto vaxt e indikativone modosqo.

1x6p=6 pùntură

O ženo	O verbo „phenel” k-o nakhlo vaxt
me	phenavas
tu	phenesas
vov/ voj	phenelas
ame	phenasas
tume	phenenas
von	phenenas

4. Dela pes po duj pùntură vaš svàko lacho arakhlo antonimo.

2x4p=8 pùntură

- lošalo – rušlo/ xolăme
- barvalo – čorro
- kadala – kodola
- amal – biamal/ dušmàno

B. Limba și literatura română și universală pentru copii (30 de puncte)

1. câte 2 puncte pentru alcătuirea corectă a unui enunț corect cu fiecare dintre cele două paronime date (de exemplu: *El este **abil** în folosirea aparatului. / A fost **agil** în timp ce lucra.*) 2x2p=4 puncte

2. câte 1 punct pentru transcrierea corectă, din textul dat, a oricăror două cuvinte derivate (de exemplu: *apăsătoare, împrejurimi, fetiță, frățior* etc.) 2x1p=2 puncte

3. câte 2 puncte pentru precizarea fiecărei părți de vorbire pentru cele două cuvinte date, astfel: *acasă* – adverb, *ți* – pronume 2x2p=4 puncte

4. – câte 1 punct pentru transcrierea celor două substantive din propoziția dată, astfel: *(pe) cer* și *nori* 2x1p=2 puncte

– câte 1 punct pentru menționarea funcției sintactice a fiecăruia dintre cele două substantive scrise din propoziția dată, astfel: *(pe) cer* – circumstanțial, *nori* – subiect 2x1p=2 puncte

5. scrierea, din fragmentul dat, a oricărei propoziții secundare (de exemplu: *ca să mai colinde prin împrejurimi / după cum obișnuia uneori / să izbucnească furtună* etc.) 1 punct

6. *Conținut* – 10 puncte

- câte 1 punct pentru precizarea oricăror două trăsături ale *genului epic*, existente în *textul literar în proză* selectat (de exemplu: *acțiune structurată pe momentele subiectului, personaje, repere spațio-temporale, narator* etc.) 2x1p=2 puncte

- câte 3 puncte pentru prezentarea detaliată a celor două trăsături ale *genului epic* precizate, valorificând opera literară în proză aleasă 2x3p=6 puncte

Pentru fiecare trăsătură prezentată, punctele se acordă după cum urmează:

- *prezentare adecvată și detaliată, cu valorificarea corespunzătoare conținutului operei literare alese* – 3p.
- *prezentare adecvată, fără valorificarea corespunzătoare a conținutului operei literare alese* – 2p.
- *prezentare superficială, schematică, ezitantă, fără valorificarea conținutului operei literare alese* – 1p.

- susținerea unei opinii referitoare la mesajul *textului literar în proză* selectat 2 puncte

- exprimarea unei opinii pertinente, cu susținere argumentată și adecvată – 2p.
- exprimarea unei opinii pertinente, dar cu susținere superficială, schematică – 1p.

Redactare – 5 puncte

- organizarea ideilor în scris, utilizarea limbii literare 1 punct

- abilități de analiză și de argumentare 1 punct

- ortografie, punctuație 1 punct

- așezare în pagină și lizibilitate 1 punct

- încadrare în limita de spațiu indicată 1 punct

SUBIECTUL al II-lea

(30 de puncte)

A. Metodica predării activităților în limba rromani maternă în învățământul preșcolar

(15 puncte)

Dikhela pes sar si xramosardo palal e evaluaciao keripen and-jekh grùpa le rromane tiknorrença andar jekh barörri/ xurdelin.

- a) Dela pes **5 pùntură** kana sikavela pes sosθar si importànto i evaluàcia and-i barörri/ xurdelin.
- b) Dela pes **5 pùntură** kana sikavela pes save si e instrumèntură andar save keren le çhavorrençi evaluàcia.
- c) Dela pes **5 pùntură** vaş o xramosaripen palal e evaluaciàqe metòde utilizisarde and-i barörri/ xurdelin.

B. Metodica predării activităților în limba română în învățământul preșcolar (15 puncte)

- câte 2 puncte pentru menționarea oricăror trei dintre etapele activității precizate 3x2p=6 puncte

- câte 3 puncte pentru descrierea fiecăreia dintre cele trei etape menționate 3x3p=9 puncte

Pentru fiecare etapă descrisă, punctele se acordă după cum urmează:

- *descriere adecvată și nuanțată, cu referire la domeniul experiențial, la nivelul de studiu și la tema anuală de studiu precizate – 3p.*
- *descriere corectă din punct de vedere teoretic, însă fără referire la domeniul experiențial, la nivelul de studiu sau la tema anuală de studiu precizate – 2p.*
- *descriere superficială, ezitantă – 1p.*